

směru vznesené. Předpis § 13 zák. o obchodních pomocnících, o němž odvolací soud své rozhodnutí opřel, jest imperativní, nezná ani výhrad ani výjimek, jest prostým důsledkem obsahu služební smlouvy. Služební poměr nesmí býti zdrojem zvláštních příjmů pro zaměstnance. Svědomité plnění služebních závazků náleží k jeho povinnostem. Práce mimo úřední hodiny může býti podnětem k úpravě poměru vůči zaměstnavateli, nemůže však odůvodniti samovolné výhrady hmotných prospěchů na úkor zaměstnavatele. Již v době trvání služebního poměru dal si žalovaný slíbiti odměnu za svou činnost ve věci, jejíž vedení mu bylo uloženo, a později odměnu také skutečně přijal bez zaměstnavatelova svolení. Jednání to jest zřejmě protizákonné a odůvodňuje uplatněný nárok na vydání toho, co bylo neprávem přijato. Jest tedy právní posouzení sporného případu odvolacím soudem správné.

Čís. 243.

Na kupní cenu, již exekut byl stržil prodejem zboží na základě smlouvy vetešnické (§ 1086 obč. zák.) nebo prostého zmocnění (§ 1002 obč. zák.), má zmocnitel pouze nárok obligační a nemůže se domáhati vyloučení její z exekuce, pokud se týče nastupovati proti vymáhajícímu věřiteli na vydání její z důvodu obohacení.

(Rozh. ze dne 22. července 1919, Rv I 340/19.)

Anna V. dala Ottilii W. různé součástky prádla do prodeje, tato je prodala a stržených 550 K, když Anna V. si pro ně v sobotu nepřišla, uschovala do šátku, používši před tím 4 K pro sebe. Při mobilární exekuci, provedené as po 14 dnech u Ottilie W. vymáhajícím věřitelem Karlem K. byly zabaveny peníze, stržené za prodané prádlo, a výkonný orgán, je muž Ottilie W. sdělila, že jsou to peníze Anny V., odevzdal je zástupci vymáhajícího věřitele proti potvrzení. Anna V. domáhala se pak žalobou na vymáhajícím věřiteli vydání řečeného peníze. Prv ý s o u d (okresní soud v Ústí n. L.) žalobě vyhověl v podstatě proto, že poměr mezi Annou V. a Ottilií W. byl smlouvou vetešnickou (§ 1086 obč. zák.), žalobkyně byla vlastníci peněz, stržených za prodané věci, a jest tudíž nárok její oprávněn. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Správným jest názor prvního soudu, že jde o smlouvu vetešnickou (§ 1086 obč. zák.), leč nesprávným jest závěr, že žalobkyně stala se vlastníci peněz, stržených za prodané věci. Do uplynutí určené doby zůstává vlastníkem věci předatel (§ 1087 obč. zák.), leč nemůže po tuto dobu ani věc zpět požadovati ani žádati smlouvenou cenu. Po uplynutí určené doby jest předatel pouze oprávněn žádati určenou kupní cenu, naproti čemuž stává se příjemce vlastníkem věci, neprodal-li ji dosud (Stubenrauch, Krainz a Krasnopolski k § 1086—1088 obč. zák.). Z toho, že tento právní ústav jest zařazen do II. dílu obč. zák. o smlouvách, vyplývá, že vzájemná práva a povinnosti smluvníků jsou povahy obligační, pročez příjemce věci jest povinen odvésti ve smlouvené době určitý peníz, nikoliv však ony druhy peněz, jež obdržel při prodeji věcí od kupitele, leč že by byli, což zde ne-

přichází v úvahu, smluvníci uzavřeli o tom zvláštní úmluvu. Na tom nemění se ničeho tím, že Otilie W. uschovala peníze, jež za zboží obdržela, pro žalobkyni, oddělivši je od ostatních peněz, neboť tím neplnila žádné zvláštní povinnosti, kterou by jí ukládal jiný právní titul, nýbrž jednala pouze ve vlastním zájmu z opatrnosti, by splnila přesně smlouvu. To, že Otilie W. peníze přijala a měla je ve své detenci, nevyvolalo žádných právních účinků mezi žalobkyní a věřitelem Otilie W-ové, nynějším žalovaným. Pro tohoto byl peníz, o nějž jde, majetkem Otilie W-ové a mohl tudíž naň bez obmezení sáhnouti při výkonu exekuce a jest proto považovati odnětí peněz Otilii W-ové a okamžité vydání jich vymáhajícímu věřiteli za placení Otilie W-ové ve smyslu § 261 ex. ř., pročez nebylo si právem povšimnuto jejího odporu proti zabavení a odebrání peněz. Třeba se jen ještě zabývatí otázkou, zda splněny jsou podmínky conditionis indebiti ve smyslu § 1431 obč. zák. Podmínky tohoto zákonného ustanovení, by totiž někdo plnil z omylu, třeba právního, něco, k čemu nebyl zavázán, zde není. Rozsudek spatřuje právní omyl v tom, že zabavené peníze byly vlastnictvím žalobkyně. Leč názor tento jest neudržitelným již vzhledem k tomu, co bylo uvedeno. Než nelze ani tvrditi, že žalobkyně byla v omylu, plníc při zabavení žalovanému, ač k tomu nebyla zavázána. Žalobkyně neměla v době zabavení proti Otilii W-ové žádného práva, jež by se týkalo zabavených peněz jako takových, měla proti ní pouze obligační nárok na zaplacení, neměla vlivu na ony peníze a nelze proto tvrditi, že by postupem dle § 261 ex. ř. bylo nastalo nějaké opatření ohledně jejích peněz, obzvláště, že by byl býval zaplacen neexistující dluh. Žalobkyně má tudíž posud právo, žádati zaplacení onoho peníze, než pouze na Otilii W-ové, jež nesplnila dosud své smluvní povinnosti, nikoliv však na žalovaném, nemajíc k tomu, jak doličeno, žádného právního důvodu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobkyně.

D ů v o d y:

Pokud jde o posouzení věci z práva sdílí soud dovolací vzhledem k zjištěnému stavu věci úplně názor soudu odvolacího. Dovolání vychází ze stanoviska, že nejedná se o rozkaz k prodeji ve smyslu § 1086 obč. zák., nýbrž o pouhé splnomocnění podle § 1002 obč. zák. Avšak, i když se považuje právní poměr mezi žalobkyní a Otilií W-ovou za splnomocnění po rozumu §§ 1002 a násl. obč. zák., byla by Otilie W-ová dle § 1009 obč. zák. toliko povinna, vydati žalobkyni veškerý užitek vzešlý jí z provedeného prodeje, žalobkyně by měla na 550 K, jež utržila Otilie W-ová za věci, jí žalobkyní odevzdané, pouze nárok obligační. Právní posice žalobkyně zůstává táž, ať posuzuje se právní poměr mezi ní a Otilií W-ovou s hlediska § 1002 obč. zák. nebo § 1086 obč. zák.; každým způsobem přísluší žalobkyni k tržebné, Otilií W-ovou docílené, nárok obligační. kdežto za vlastníci tržebné ceny dlužno pokládati Otilii W-ovou. Žalobní žádání jest tak i onak neodůvodněno. Nezáleží na tom, že, když žalobkyně pro peníz, pro ni uchystaný ve smlouvené lhůtě si nedošla, Otilie W-ová dotyčnou částku, ze které ostatně 4 K pro sebe upotřebila, měla zvlášť uschovanou, neboť peníz ten, dokud žalobkyni odevzdán nebyl, byl vlastnictvím Otilie W-ové, vůči které příslušel ovšem žalobkyni ob-

ligační nárok na odvedení 550 K jako výtěžku z prodeje věcí, jí k tomu účelu Otílii W-ové odevzdaných. Z toho pak přirozeně plyne, že nemůže býti řeči ani o bezdůvodném obohacení na straně žalovaného, který, prováděje exekuci proti Otílii W-ové, ze jmění jejího částečného ukojení svého nároku se domohl, třeba že tím byla zhoršena pozice žalující, jež místo hotovosti, pro ni již připravené, nárok svůj nyní znovu uplatňovati bude nucena.

Čís. 244.

Vystavění zdi, jimiž se prostor, dosud před domem ležící, k domu přibírá a společnou střechou přikrývá, není pouhým zahrazením prostoru, nýbrž zastavěním.

Nabyli-li stavebníci, již byli při započetí stavby bezelstní, za stavby vědomosti o skutečných poměrech vlastnických nebo vznikly-li v nich po této stránce pochybnosti, přestali býti bezelstnými a nemohou dle § 418 posl. věta obč. zák. nabytí vlastnictví k pozemku zastavěním, ať vlastník pozemku o tom věděl nebo nevěděl.

(Rozh. ze dne 22. července 1919, Rv I 347/19.)

Žalovaná skládala podél sklepa žalobců hnůj, kterýž tito, chtějíce podniknouti přístavbu, odstranili na jiné místo. K žalobě pro rušenou držbu byli žalobci uznáni povinnými, uvést vše do předešlého stavu. Žalobci podali nyní na žalovanou žalobu, v níž domáhají se uznání, že jest část jejich pozemku, o niž jde, prosta břemene skládání hnoje a že jest žalovaná povinna to uznati. Prv ý s o u d (okresní soud v Horažďovicích) žalobě vyhověl v podstatě proto, že žalovaná vydržení neprokázala, že žalobcům přísluší k sporné části pozemku vlastnictví naturální, jehož nabyli inaedifikací dle § 418 obč. zák. Stavbu, již žalobci provedli, dlužno pokládati za budovu ve smyslu § 418 obč. zák., ježto záleží z úplně vystavěné zdi, jež tvoří novou zeď, jest opatřena novým, těžkým krytem a ježto práce, jež podniknouti zbývá, jsou jen podružného rázu. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl mimo jiné z těchto důvodů: Žaloba, o kterou se tuto jedná, jest žalobou zápůrčí (actio negatoria) ve smyslu § 523 obč. zák. Žaloba zápůrčí jest žalobou vlastnickou a čelí k obhájení vlastnictví proti těm, kdo ho ruší jiným způsobem než zadržováním věci. Takové rušení záležitosti bude pravidelně ve vykonávání obsahu některé affirmativní nebo negativní služebnosti, nebo v bezprávném rozšiřování některé služebnosti. Ježto žaloba zápůrčí jest žalobou vlastnickou a tudíž jejím základem jest na straně žalobce vlastnictví a na straně žalovaného rušení téhož, náleží na žalobce, by dokázal své vlastnictví a rušební čin žalovaného. Dalšího důkazu se nevyhledává. Zejména není potřebí, by žalobce mimo to dokázal, že žalovanému nepřísluší právo, jeho vlastnictví obmezující, ježto vlastnictví jest již dle svého pojmu neobmezené a všech břemen prosté. Kdo tedy tvrdí, že má právo, cizí vlastnictví obmezující, musí dokázati, že mu právo to přísluší. By právo vlastnické, žalobci patřící, bylo v pozemkové knize zapsáno, vyhledává se dle § 431 obč. zák. pouze při odvozeném,